

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po šteti prejemam, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na doma se računa 10 krajo. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po šteti prejemam za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izlože frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravištevno, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši

Svoboda tiska in novinarstva.

Iz Dunaja prihaja poročilo, da je poslanec Fux s tovariši v državni zbor prinesel nasvet, naj se zakonito odpravi časniški štampilj in davek od inseratov ali oznanil. Ta predlog pride, ko se po novem letu državni zbor zopet snide, na dnevni red v zbornici. Prejšnji državni zbor novinarskega davka nij hotel odpraviti. Ali ga bode direktno voljeni, to bomo videli. Videli bomo, koliko vreden je liberalizem nemške večine, kajti da bode opozicija za Fuxov predlog glasovala, to smemo vendar od poslancev pričakovati, čijih razna glasila imajo razen drugih trpljenj in preganjanj, tudi še moro tega davka bitko dovolj na vratu.

Znano je, da je pred nekaj dnevi pruski deželni zbor poslancev sprejel nasvet, naj se novinarski davek odpravi, skoro enoglasno. Naša avstrijska zbornica, naši Nemci menda vendar ne bodo ostali za pruskimi kimovci, ki so od nekdanj vse vladi na ljubo storili, v tem vprašanju pa vendar samostavno postopali.

Oproščenje novinarstva od davka je velik del novinarske svobode. O tej so pa vsi omikani narodi edini, da je potrebna. Saj se je izrek slavnega angleškega državnika Sheridana že bog ve kolikrat v vseh jezikih citiral: „Svoboda tiska je največja pravica narodova in najprva njegova svoboda; rajši se odrečemo vsem ustavnim svobodam, nego tiskovni svobodi, kajti tiskovna svoboda more vse druge svobode pribojevati.“ Mi v Avstriji imamo tiskovno svobodo na papirji zagotovljeno. To se ve, da je v dejanju iluzorna, kajti kadar se c. kr. državnemu pravdniku in policiji poljubi, pograbiijo nam naše tiskovinske izdelke in jih uničijo. Pri posvetovanju o

Fuxovem predlogu ali za tem bode tudi ta anomalija morala na vrsto priti.

Davek od koleka in inseratov je velik in najbolj občutljiv za neodvisne liste. „Slovenski Narod“ na primer mora plačati tega davka okolo 4000 goldinarjev na leto. Kaj bi mi mogli s temi novci za zboljšanje, materijelno in duševno razširjenje lista storiti! In kako težko je neodvisnim listom, ki tako ogromni davek plačevati morajo, konkurirati z vladnimi organi, katerim tega davka plačevati treba nij, ker ga jim vlada javno ali skrivaj lahko odpiše.

Razvidno je, da vprašanje odpravljenja novinarskega davka nij nikakor notranje vprašanje žurnalistike same, nego uprav občno vprašanje; kajti kdo končem plača ta davek in ga tudi pri prikrajšanih svojih listih trpi, nego naročnik? In da je baš novinarstvo oni veliki faktor, ki je ogromno politično probujenje današnjega časa prouzročilo, ona vele-vlast, katere se poslužujejo in boje vse oblasti, tega ne bode nobeden tajil. Za to se mora vsakdo zanimati in potezati, da se žurnalistiki odmeri povsod prost pot.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. decembra.

K poročilu o zadnji seji **državnega zbora** imamo še dostaviti, da so češki poslanci, vsi „stari“ in „mladi“ poslali pismo, v katerem izrečejo, da ne pridejo v državni zbor. Sklicujejo se na nepreklicljivo osnovno postavo, cesarjev diplom od 20. okt. 1860, ki deželni zborom daje pravico postaviti spreminjati; ta pravica pak je s postavo od 2. aprila 1873, po kateri se direktno voli v drž. zbor, žaljena, torej ta zbor nepostaven.

Čehi med soboj dalje razpor širijo, posebno „stari“. Tako „Poliik“ in „Pokrok“ jako strastno pišeta proti, za češki narod gotovo nič menj nego Rieger zaslužnim mozem, kakor so Sladkovski, Gregr, Čížek itd. Širijo stari celo že med narodom „nezaupnice“ in jih silijo na podpisovanje. Med tem se „mladi“ v „Nar. L.“ jako dostojno zagovarjajo proti natolcevanjem, da so „izdajalci“ in proti enacim psovkam. Večina provincijalnih čeških listov jim prav daje.

Klerikalni poslanci **štajerskega** deželnega zbora bodo, kakor se sliši, tudi proti volilni reformi demonstrirali.

Dalmatinski lahonski in ustavoverski poslanci na dalmatinskem dež. zboru so vsi mandate položili, da bi tako vlado prisilili, naj deželni zbor, ki ima narodno-hrvatsko večino, razpusti. Izgovarjajo se po lisičje, da je dež. zbor prevelike občinske davke dovoljeval, in da večina na zedinjenje s Hrvatsko meri in dela. — Vlada bi morala, ako postavno ravna in tako, kakor na pr. na Češkem, samo v onih krajih nove volitve razpisati, kjer so dozda lahoni bili voljeni. A bode najbrž v vseh. To imajo Dalmatinci od tega, da so za direktne volitve glasovali!

Ogerski poslanec Ghyczy je osnoval svojo stranko, ki bo posredovala med desnico in levico, in šteje do 40 poslancev. — Tudi stranka skrajne leve je začela razpadati.

Vnanje države.

Francoska budgetska komisija zdaj strašno dela, in kaže najboljšo voljo, da bi gospodu Magne, velikemu finančnemu ministru z najljubeznjivšo velikodušnostjo dala vse milijone, kolikor jih terja. V treh sejah zaporedoma mu je ta komisija brez vsega diskutiranja privolila 145 milijonov frankov novih davkov brez vsega ugovaranja, ki naj bolj veliko maso zadevajo.

Med čistimi legitimisti in orleanisti še nij bilo dozda nikakega javnega poloma, akopram organi teh strank kolikor naj več morejo,

Listek.

Pisma iz Gradca.

I.

Zopet sem en dan iz pravd koval — ne sicer rumenjakov, a vendar goldinarje, glavo polno pravdarskih preprirov pridem domu in brž sem slonel na legotnem kanapeji, ne mogoč se iznebiti pravd — čuj! iz sosedne sobe se oglase mehki glasi „Troubadour“-ja. Kako hvaležen sem Ti, mila sosedinja, ah, ti glasi nijso glasi prepira, glasi so večnega miru, rajskega veselja! Jedva diha je poslušam zaporedom stvaritve italijanskih mojstrov, brž pride Donizzeti, Bellini, Verdi in vsi menda bivajo pri moji sosednji, vsi možaki „muzike minolosti“! Zdaj — tiho, Beethoven! Sonata o luninem svitu! Slušaj, prijazni čitatelj, z menoj božjo harmanijo! Preigrana je! V sosednji sobi utihne glasovir in lahni koraki po sobi mi naznanjajo, da je moja

sosedinja ga zapustila! Še pa done v meni od nje proizvedene harmonije, v sladkih čutih se zibljem, mila igralka pridi nazaj! In čuj! Zopet lahni koraki, premaknenje stola, akordi in „Du lieber Schwan!“ Gledam viteza sv. Grala, vidim Elso, divni labud vozi čoln po vodi , ko zaslišim robati hod robatega znanca pred sobo. Potrka, notri! — in pred menoj stoji znanec z barbarskim krohotom, ko me vidi vsega zamaknenga na kanapeji slo-neti in sliši glasovir iz sosedne sobe. „Zaljubljeni norec! zakriči, kaj je pa zopet igrala? Gotovo italijanski stik in stok! Ne bodi butast, vzemi suknjo, pol sedmih je že, hajdiva v gledališče, da Te mine sanjarenje! Lecocq te bode od Italijanov že ozdravil!“ In šla sva.

Že cel mesec je „Tagespost“ vedela govoriti o „briljantni napravi“, „krasni dekoraciji“, „dragih novih kostumih“ itd. za Lecocq-ovo opereto „Hundert Jungfrauen“, in denes se ima čudež prvokrat pokazati. Mnogo ljudi je v igrokaznici. Ouverture se začne, slušam, iščem

misli, ideje, ne najdem jih! Zastor se dvigne, tropa mornarjev v pivnici na morskem bregu, zadaj ladja, in čez nekaj časa izvemo, da je vlada poslala „na zeleni otok, 4000 milj od Londona“ sto kolonistov, katerim je pa pozabila pridružiti sto žen; sedaj se ima sto devic nabrati in je z ladjo poslati na zeleni otok. Nabiranje devic, dohod nabranih na zeleni otok, razdelitev moških in žensk — to skoz tri akte brez duha, brez vsakega res komičnega, ne samo to, brez vsakega smešnega momenta skorej — to je opereta, kateri so trije pisali libreto, Lecocq pa kompozicijo, ki nij vredna, da se ena notna pola za njo potrat. In to je bilo Dunajčanom nad vse vseč, to je polnilo večere na večere „Carltheater“, to je prineslo komponistu in direktorju lepo svoto denarja! Sram Vas bodi!

Pri vrči dobrega Reiningshausovega piva sem pomiril nekoliko svoj srd nad zlorabljenjem muzike za tako brezumje, ali še domu sem prišel jezen in mnogokrat sem preklel

drug čez drugega zabavljajo. „Union“ v dve strani dolgem članku toži desni centrum, da je lažnik in intrigant. Ti napadi lete najbolj na vojvode de Broglie, Audiffret-Pasquier in Décazes, ki so pobožnjaka Chamborda tako za nos vodili. — Listi so pisali, da roma zdaj Chambord po južni Franciji in koleduje za-se. „Union“ pravi, da je to izmišljeno, in da je šel Chambord v Frohsdorf nazaj.

Bazaine je enoglasno na degradacijo in smrt obsojen.

Italijanska radikalna stranka pripravlja ljudske manifestacije, in hoče s tem prisiliti vlado, naj modificira garancijsko postavbo, kajti ta postava je v sedanji obliki orožje reakcionarcev in neprenehano žaljenje narodne vrhovnosti.

Iz **Kartagene** se čujejo zopet nova poročila, ki pravijo, da je bil ogenj pri zadnjem bombardiranju strašan. Uporniki so vse ladije iz luke iztirali, da bi le sovražnik ne mogel v mesto. Oblegovalci imajo dobro disciplino in srčno, pa hladnokrvno streljajo. Uporniki jim malo škode delajo; manjka jim svinca in smodnika, med tem ko imajo vladne čete vsega v izobilju. Kdor more, ubeži iz Kartagene, in vladni vojaki tega nikomur ne zabranjujejo, nego še pomagajo, da se žene in otroci v varnost spravijo.

Na **Nemškem** je agitacija za volitve v državni zbor vedno hujša. Ker imajo cerkvene zadeve glavno nalogo, skušata se voditelja starokatoliške in novokatoliške cerkve v zbornico spraviti. Kandidat starokatoličanov je profesor Schulte, kandidat nezmotljivcev pa nadškof grof Ledochowski. Za zadnjega roma po celi poznanski provinciji njegov častni škof, in agitira za-nj, da bi pri bivalstvo cele provincije demonstriralo proti vladi. Naučni minister je zapovedal vsem prezidentom, naj konfiscirajo županijske nepostavnih župnikov. — Pruski minister poljedelstva Königsmarek je odločno odstopil.

Dopisi.

Iz Novega mesta 11. dec. [Izv. dop.] Petindvajsetletnica cesarjevega nastopa se je praznovala po celem Avstriji, od vseh narodov in stanov, v kmetskeji koči in gospodski palači, po vaséh in trgih, mestih in mesticah — nij čuda torej, da se je ta veseli spomin tudi v našem mestu, dasiravno iz lokalnih vzrokov nekoliko kasno, vendar z vso slovesnostjo obhajal. In to po vsej pravici! Vsaj nij bilo komandirano veselje, vsaj tu nij govorila servilnost in ostudno blinjenje lojalnosti, temuč svesti so si bili novomeški prebivalci, da velja slavnost ne samo priljubljenej osobi našega vladarja, temuč v prvi vrsti državneji, od njega zastopaneji

Lecocqa, Offenbacha, „Babel ob Donavi“ in „Babel ob Seini“. A kaj bode kritika rekla, mi pride v misel. Drugi dan čitam „Tagespost“, „Grazer Zeitung“, „Volksblatt“, — jedva diha graje in to popolnem skrito v pohvalne besede igralcem! In to je kritika? — Sram Vas bodi!

Da, drug čas, drugo ljudstvo je bilo, ko so še apeninske doline svoje glasbene proizvode po Evropi pošiljale, in ako so ti proizvodi mehkužni vendar nijso glasi korupcije, nego globokosrčnih blagih občutkov. V čast Gradčanom pa se mora reči, da so v sodbi o gledališčno-muzikalnih delih strožji, nego spačeni Feaki ob Donavi. Kajti komadi, ki na Dunaji vse v gledališče „vlečejo“, tu ne najdejo enake pohvale, dokaz, da še Gradec nij tako spriden, ko Dunaj.

Ti pa, mila sosedinja, igray mi vsak večer, zbuja divne glasove v strunah, naj božajo Tvoje in moje srce, naj me vnamajo za slavo boginje, kateri služiš, in za — Tebe!

ideji, da velja skupnej domovini Avstriji, katero želimo vsi krepko, mogočno, srečno in napredujočo, kljub vsemu prizadevanju one fanatične peščice, katera nas hoče potisniti v obljubljeni deželo pangermanizma, ali one zelotične drhali kurijalistov, ki namerava nas podvreči samo nezmotnemu gospodarstvu vatikanskemu.

Svečanosti so se pričele z iluminacijo 6. dec., drugi dan je bilo v kazinski dvorani slovesno odkritje cesarjevega doprsnega kipa, potem slovesna maša in zvečer ples, ter na zadnje, 8. t. m., skupni obed. — Razsvetljava bila je dostojna in za majhen mestice celo lepa; nijso se sicer videli veliki dragoceni transparenti, ali luči, katere smo nahajali tudi po hišicah najbolj siromaških meščanov, pričevale so gotovo bolj o avstrijskem patrijotizmu, nego cele fronte čarobno iluminiranih palač dunajskih borsnih baronov. Veselo se je gibalo ljudstvo po ulicah in trgih, poslušaje sviranje domače godbe, katera je igraye razne narodne pesni in popotnice prekoralaka mesto po dolgosti in širokosti.

Glavna svečanost se je vršila drugi dan v kazinski dvorani, kjer se je zbrala elita našega prebivalstva brez razločka narodnosti in političnega stališča. Omeniti moramo tu posebno g. dr. Leitmeier-ja, kateri je v nemškem in potem v daljšem slovenskem govoru lepo razvijal pomen imenitnega dneva. G. Leitmeier je kot dober govornik nže znan ter je tudi pri tej priliki, ako abstrahiramo od necega predithyrambičnega naduhljaja, svojemu dobremu imenu vso čast skazal. Konstatirati pa moramo pri tej priložnosti posebno dve za nas interesantni stvari: prvič, da se je govornik, dasiravno trd Nemec, vendar tako temeljito naučil našega jezika, da ga lahko v izgled stavimo marsikateremu naših „narodnih“ poslancev, ob enem pa celej kliki onih duševnorevnih, zastarelih birokratov, katerim se še dandenes nemo goče zdi, slovenščini v uradih in šolah priznavati naravno mesto. Drugič nas je pa veselilo, da je g. Leitmeier pri takeji svečanosti javno in odločno pravičnost našega narodnega prizadevanja poudarjal ter naravnost izrekel, da Slovenec, „kateri svoj narod zaničuje, samega sebe zaničuje.“ Mi si bodemo enake izraze dobro zapamtili; do sedaj se le nadejamo, da govornikovi čini in dela njegova ne bodo odslej nikdar nasprotovale njegovim besedam, ter da bode nekoliko njegovega spoznavanja prešinilo tudi one starokopitneže in ničvedce, kateri se sramujejo svojega slovenskega izvira, dasiravno je skoro vsaka nemška beseda, katero izustijo, pamflet in britka ironija jeziku Teutovih potomcev.

Pri banketu se je zbralo okolo 60 oseb, večidel uradniškega in vojaškega stanú. Izmed mnogih govorov in napitnic omenimo le lepo zdravico gimnazijalskega vodja dr. Zindler-ja, katera je veljala povzdigi šolstva in ljudskeji obraženosti, potem še dobro mišljene napitnice g. Leitmeier-ja. Pri večini drugih govornikov se je pa oratorični bucefal še zelo hudomušnega in nevkretnega skazal, tako da bi se jim lahko pomagalo z dobrim svetom, pri enakeji priložnosti vsaj nekoliko posnemati diplomatično reservo našega modrega Barbota ali Poklukarja, ali pa se trkati na grešne prsi ter se spominjati zlatavrednega

starega pregovora: si tacuisses, philosophus mansisses“!!

Slavnosti so tedaj končane, veseli hrup je potihnil, vse se je zopet vrnilo k svojemu navadnemu delu. Novomesto je postalo zopet mirno in tiho mestice, toda lepe svečanosti ne bodemo tako kmalu pozabili. Vsaj smo jo napravili blagim namenom in združenimi silami, pozabivši naše kregé in prepire, naše mržnje in naš socijalni in politični razpor! Upamo, da se bode enako skupno delovanje tudi pri drugih prilikah še doseči dalo!

Iz brežkega okraja 7. dec.

[Izv. dop.] Denes je imel krajni šolski svet v Artičih svojo redno (bolje neredno) sejo, pri kateri so bili razen enega zbrani vsi udje. Med drugim je bilo na dnevnem redu tudi „šolsko obiskovanje“. O tem poroča učitelj, da je mnogo otrok nepostavno, šolo že po 3. — 4. letu zapustilo, in predlaga končno, naj šolski svet vsaj s tistimi starši postavno postopa, ki otroke že po 3. — 4. letu šoli odtegujejo, če mu že nij mar, izvršiti svojih dolžnosti pri tistih, ki so krivi, da otroci šolo jako neredno obiskujejo. Tudi opominja učitelj načelnika kr. šol. sveta, da sklep, ki ga je šolski svet že pri seji 4. maja t. l. storil — namreč, da se bode s tistimi, ki so krivi, da otroci neredno hodijo v šolo, postavno postopalo, — vestno izpeljuje. Teško je pač, ako celo načelnik kr. šol. sveta drugače, ko si pomagati ne more in ne zna, reče: „Saj nij, da bi mi morali vse tako storiti, ko postava velevala.“ — To se ve da. Zakaj bi se postav držali? Le vsak po svoji volji naj dela, potem bo gotovo dobro. O srečni Artičani, ker imate tako zvedenega in premedenega moža za predstojnika, kateri vam kaže, da nij treba po postavah ravnati, češ, „kaj ministri vejo, kaj je kmetom potrebno“, — saj oni postave dajejo, kakor predstojnik ve! — Artičani! pri prihodnji volitvi, ki bo meseca januarja, si pa zberite takih možev v občinski zastop, ki kaj veljajo in znajo.

Iz Haloz 3. dec. [Izv. dop.]

Pogubno mrtvilo sega po našem knjižnem delovanju in napredku, odkar nas kvari nenarodni razdvoj na Slovenskem. Trdno se nam dozdeva, da se ta strupna goba steklača nij sklila na slovenskem zemljišči, nego vnesena je ta okužnina po naših pogubnikih in gojena, vsaj strastno negovana od ljudij zaslepljenih, mrzlih za blagost in bitek našega naroda, katerim je namreč malo mar, je-li se ohranimo ali propademo, samo da svojim nerazboritim strastem razgrnejo vrata na stržaj. Pozitivnega ti narodni nasprotniki nijso ničesar dognali, le nekatere kratkovidce začasno zmotili, neko mržnjo do našinstva jim vcepili in zmešnjave godnjali. Volitvišča so dejanske priče za nenaravnost te kvarne in tujepašne bilke. Na Štorskem ni se prišla, ne obetajoča zdravega sadu, nego otrov in jalovost. Ako je na vzhodu Slovenskega zdržal H., ni to nasledek ali vspeh novejšega motanja ali vitja, nego iskreno vsaj navdušeno delo pravih narodnjakov prvejšee dobe, v kateri se je leščeče vžarjala narodna zavest po izbor v oni okolici, kder je onda bil vsak duhovnik čist narodnjak, za to pa se nij opuščalo ljudstvu nasvetovati, oklepajte se svojih duhovnikov kot dušnih očev. Ta nauk je segel globoko v narod in ne da se hitro spremeniti, kajti menje prevejani prosti ljudje ne morejo lahko pojmiti sedanjega prevrata, niti prevideti pogibelj. Na znoju naših trudov in na podlogi

naše čvrste narodne delavnosti se je N., poslanec.

Z našim dičnim zavodom „Matico“ ravna se, kakor bi navlaš se delalo na njen propad in razrušenje, ako skoro ne vzeme vodstva narodnejša roka v oblast, jaj mu! dohaja se in šega je indi, da društvo narodnim darom osnovana imajo za načelnike najodličnejše narodne osebnosti, in za tajnike do dna učene in marljive pisatelje. Mlado leto trka na vrata, pa odnikod niti knjig niti velike skupščine za letošnje leto: kam to kani?

Smrtonosni partikularizem se neti v majeni domovini od trmastih, nezvedenih in neracunajočih trobeljakov.

Narodno urađovanje? brez njega zlate gradove stavimo v zraku. Med posvetnjaki za našega vedenja edini biležnik rado obiran od domačih temnikov piše 92% pisem slovenskih, a drugi? — Med duhovništvom? — Narodno urađovanje zagovarjati bila bi nepustljiva dolžnost vseh časnikov slovenskih brez iznimke, toda imenitnejše zadače jim polnijo predele. Od prostaka zahtevati bog zna koliko narodno popolnost, ponos in srčnost, a sam nemškutarski burkvasiti nima, zdravega pomena, z verhuncem naj se svetlina širi v nižave in kaniže. Dejanski zgledi so hrastovi podseki.

Vsak pošten in le nekaj zveden narodnjak sluti in čuti grozni naval lomasteči proti nam in uže na nas, da nas zaduši; pritisk splezil je na teme nenravne grozovitosti in brezrazložnega nasilja. Glede na te in še mnoge druge črne prikazni za naš zatirani narod kličem vsem iskrenim in za narod resno marajočim narodnjakom: na delo! um ti je dan. Z mladim letom podvojeno in potrojeno poslujmo na književnem polji, kar krepí politično.

Domače stvari.

— (Za pogrebom g. Moosa) v sredo popoldne je šlo silno veliko ljudi. Vojaška godba je svirala umrlemu narodnjaku žalostne pohodne na zadnjem potu; umrl je bil svoje dni namreč tudi vojak in v bitvi teško ranjen. Za njim so šli Sokolci s svojo in čitalniško zastavo, in so mu na gomili izvrstno zapeli žalostinko. Sploh je ves pogreb kazal, kako priljubljen je bil umrl, in kako vsako za domovino vneto srce za njim žaluje.

— (Družba sv. Mohora.) „Besednik“ piše: „V povzdigo domačega slovstva in v podporo slov. pisateljev je razpisala družba sv. Mohora za prihodnje leto osem daril, in sicer štiri za izvirne povesti, štiri pa za podučne spise raznega zapopadka v obsegu blizu pol tiskane pole. Razpis tudi letos nij ostal brez upljiva; izpodbudil je pisatelje po vseh pokrajinah mile Slovenije, k živahni, vse hvale vredni delavnosti. Do določenega obroka je bilo odboru poslanih dvajset rokopisov.“

— (Knjigo „domači zdravnik“) je „družba sv. Mohorja“ dala župniku Volčiču pisati. To se pravi h krojaču po črevlje iti. Ali nemamo dovolj slovenskih zdravnikov?

— (Kranjsko sirarsko društvo) je prosilo za eno izmed 5 državnih štipendij (po 500 in 300 gold.), ki so bile letos razpisane za ustanovljenje društev, ki se pečajo s pridelovanjem sira. Razen kranjskega društva se je še 15 družih prosilcev oglasilo. Razsodba bode januarja meseca.

— (Poslanec isterski Vitezič) v zadnjo sejo državnega zbora niti povabila nij dobil. Torej so tudi na Dunaji tako točni kot drugod.

— (G. Kostrenčič) Hrvat, uradnik v dvorni biblioteki na Dunaji, je izročil dunajski akademiji znanosti rokopis, ki ga bode akademija tudi izdala, o protestantovsko-jugoslovanski literaturi. V tej knjigi bomo dobili mnogo izvestnih nepristranskih dat o početku naše slovenske literature, Trubra in njegovih vrstnikov. Za to že zdaj naše literarne može na to delo opozorujemo.

— (Mrtev najden) je bil predvečernjem v svoji hišici užitninski čuvaj vulgo leblajtar pri Kolezeji na Gradašici. Mož je pred tisti večer baje veliko žganja pil, doma si zakuril in se potem baje tako od ogljenca zadušil.

— (Ledú) imamo v Ljubljani letos dovolj. Vozi se te dni tudi pridno v vse ledenice.

— (O živinski kugi v Ptujem) se nam od tam piše: V naši ptujski okolici živinska kuga hudo razhaja. Do denes je na bregu blizu Ptuja 21 živinskih glav pod kugo palo. Najbolj poškodovana sta posestnika Zima in Šenveter, katera sta dosti lepe živine izgubila. Dalje se je kuga po Velikem Okiči in po Stojnicah razprostrla. Zadnja vas je edina, katera je na levem bregu Drave od te nesreče še dozdaj obiskana. Okrajno c. kr. glavarstvo se vrlo trudi, dalje razširjenje kuge zabraniti, vojak stoji pri vsaki hiši, pri kateri se bolna živina nahaja; potem je na Dravskem mostu vhod za živino zaprt, v mesto ne sme ugoveti živina ne perutina, tudi s kosmato kapo in kožuhom nikdo z desne strani Drave na levo ne sme, kar je zdaj v zimi zelo sitno. — Kako se je kuga sem pritepla, to se ne ve; dolžijo se nekateri mesarji, da so bolno živino na Hrvaškem kupovali, in tukaj klali. Ali je ta uzrok istinit, to še nij dognano, to pa je resnično, da se je kljubu vsi prepovedi več živine iz krajev sem pripeljalo, v katerih je dolže časa kuga.

— (Zavoljo živinske kuge) v Ptuju je koroška deželna vlada prepovedala iz prejšnjega mariborskega okrožja živino in surove produkte na Koroško uvažati.

— (Drugi Sokolovski večer) bode v soboto 13. decembra 1873 v čitalničnem steklenem salonu. Program je: 1. Ouvertura, igra c. k. vojaška godba. 2. Vrh gora, zbor. 3. Berilo gosp. Jeločnika. 4. Dve pesni, poje g. Meden, spremlja gosp. Schantel. 5. Blumlacher: Zgorno-bavarski ländler, Potpourri slovenskih pesni, igra na citrah s posebne prijaznosti gosp. J. Blumlacher. 6. Čveterospev. 7. Geografični ričet, humoristična deklamacija gosp. J. Nollija. 8. Hop Marjanka, zbor. 9. Opeharjeni ogleduh. Burka s petjem od Jakob Alešovca. Osobe: Piškur, ogleduh. Glasnik, journalist. Natak. Žabječani: Lesjak, Preselj, Mernik. 10. Soldaška, zbor. 11. Muzikalični brencelj g. J. Nollija, spremlja gosp. Schantel. 12. Velika tombola. — Med posameznimi točkami igra c. k. voj. godba. Začetek ob 1/28. uri zvečer. — Ravnatelj: gg. Jeločnik in J. Noll. Odbor.

Razne vesti.

* (Češko zavarovalno banko „Veltava“) je, kakor „Pokrok“ poroča, vlada razpustila, zavoljo velicij nerednosti v vodstvu knjig in neizpolnjevanja svojih pravil.

* (Knez K. Auersperg) kočevski, ki ima, kakor znano na Češkem velika posestva, in katerega je Šmerling imenoval prvega kavalirja v Avstriji, moral je pred dvema mesecema več tisoč goldinarjev kazni plačati, ker so mu njegovi ljudje v Tehovu žganje kuhali, a c. kr. finančni urad za davek goljufali.

* (Zamotana sreča.) V Trstu je neki štacunarski deček zadeli nedavno četrt velike srečke. Njegov gospodar je dobro vedel, da učenec nij imel nikdar nič denarja; zato je terjal od dečka, naj pove, kje je dobil denar, da je srečko kupil. Ves skesan je obstal učenec, da je gospodu vzel kos blaga, ga prodal, in za ta denar srečko kupil. Gospod terja zdaj, naj se dobiček da ves njemu, ker se je srečka za njegov denar kupila. Sorodniki učenčevi pa se branijo dati denar iz rok. Začela se bo tedaj pravda, ki enake znabiti še nij bilo.

Narodno-gospodarske stvari.

— Iz Srbije se javlja, da ima komisija katera se je že v zadnjem zasedanju skupščine izvolila, že od 15. novembra dela. Finančni minister ji je dozdaj tri predloge uložil: kovanje srbskega srebrnega denarja, ki bo imel ime srbljak; dalje, naj se na porabo tobaka naloži davek, (na pridelovanje tobaka ne), in, da naj se upeljejo metrične mere in vage. Minister ima še veliko predložiti. Najvažnejše teh predlogov so: 1. ustanovljenje nacionalne banke. 2. ustanovljenje borze za blago in efekte. 3. uredjenje razmer delniških društev. 4. poiskanje sredstev, da se žugajoča realitetna kriza odvrne. Kar se tiče narodnega gospodarstva, bo imela letošnja skupščina veliko važnost.

— Tudi na Ruskem kaže zahodno evropska denarna kriza svoj upljiv. Naprvo se je polastila kakor epidemija ruskih luk, ki posredujejo kupčijstvo z inostranstvom. Iz Odesa se naznanjajo čedalje bolj banke-roti, zdaj večji, zdaj manjši, ki razširjajo med tamošnjimi kupec veliki strah. Med večjimi firmami, ki so v Odesi falirale, je ena, katere pasiva znašajo pol drug milijon sr. rubljev; neka druga pa ima 1,200.000 sr. rubljev pasiv. Pri drugih falimentih plavajo pasiva med 100.000 in 1.000.000 rub. Kreditne banke, ki so povsodi dale, terjajo zdaj, kolikor mogoče hitro, da je zmešnjava še večja.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescieri du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescieri du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni, katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale: Spričevalo št. 73.877.

589, Wienerthorgasse, Ofen.
28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalescieri. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaju čudeže storilo, zaradi česar te zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescieri me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšje priporočiti.

Florian Kötler,

c. k. vojaški upravnik v pokoji. Tečnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr.

in 4 gold. 50 kr. — Revalsciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradel bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

10. in 11. decembra.

Evropa: Polič iz Reke. — Elsner iz Grada. — Voniča iz Trebiža. — Lichtenstein iz Dunaja. — Pri **Elefantu:** Br. Tauffrer iz Višnjegore. — Stroj iz Radoljce. — Lipson iz Milana. — Sahi iz Manhajma. — Schotten iz Matenje vasi. — Pri **Maliču:** Odenbach iz Dunaja. — Freiberg iz Rajhenberga. — Maria Poš iz Bistrice. — Loud iz Dunaja. — Vodnik iz Dola. — Matuska, Zep iz Dunaja. — Lampe iz Kostanjevice. — Miler iz Dunaja. — Rovelli iz Trsta. — Harak, Gerbič iz Dunaja.

Pri Zamoren: Rumbord iz Karlovca. — Ohioza, Rus iz Trsta.

Umrli v Ljubljani

od 9. dec. do 11. dec.

G. Ludvik Bauer, rokovičar, 46 l., na oslabiljenji. — G. Ivana Jakše, učiteljska vdova, 71 l., na slabosti. — Treza Sterliška, delavka, 56 l., na vodenici. — Franc Okorn, delavsk otrok, 13 mes., na kozéh. — Val. Volta, nadzornik, 38 l., na pljučni vodenici. — Alojzija Potokar, sirota, 25 l., na pljučni tuberkulah.

Dunajska borza 12. decembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gl.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	30	"
1860 drž. posojilo	102	"	75	"
Akcije narodne banke	998	"	—	"
Kreditne akcije	239	"	50	"
London	113	"	50	"
Napol.	9	"	9	"
O. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	169	"	—	"

Zdravniško spričalo

o gospod lekar

Wilhelmovem

antiartritičnem antirevmatičnem
krvočistilnem čaju.

Na blagor trpečega človeštva čutim se prisiljenega, izvrstni krvočistilni čaj gospod lekar Wilhelmov od zdravniške strani prav posebno priporočiti.

Ta izdelek, tako priprost, je eno naših najizvrstnejših zdravil za vse notranje bolezni in take zunanje, ki izhajajo iz spridenega soka. Imel sem priloiko, zgorajšni čaj tukaj v Ameriki, pri svoji obširni praksi prav pogosto rabiti in našel sem, da se je celo prepričalno izkazal pri sledečih boleznih:

- pri sopilnih boleznih**, posebno pri nahodu sapnikovih vej, posebno če je izmēt v jutro zelo eripijozen in mučen bil, dalje pri nadušnih težavah, v poslednjem slučaju je bil učin sijajen.
- pri želodčnih boleznih**, želodčnem krči in nahodu, pri glavnem bolenji, izvirajočem iz pokvarjenega želodca, pri hipohondriji, želodčnem otoku, raku in histeričnih težavah.
- pri otekanji krvnic, zlatih žilah**, in sicer posebno, ako je navadni zapor uzrok otekanja in trganja krvnic in iz tega sledečega krvavjenja.
- pri organskih srčnih hiban, zaklopnih hiban,**
- pri sifili in sifilitičnih boleznih vsake vrste**, posebno takih, kjer je mazanje bilo zastoj, in se je jodkali mesece dolgo brez uspeha jemal. Torej pri zastareli sifili celo posebno.

Tedaj ostane krvočistilni čaj gospoda lekarja Wilhelma tudi za Ameriko obogateju zdravilskega zaklada. (325—1)

Novi Jork, 16. septembra 1878.

Dr. Med. A. Groyen,
nemški praktični zdravnik
v Novem Jorku, št. 73, Serenth Street,
(L. S.) nekdanji nemški štabni zdravnik.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gl., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Mariboru pri Alois Quandestu; v Celji Baumbachovi lekarni, Rauscherjevi lekarni, pri Karl Krisperju; v Lenci na Štaj. pri L. Müllerju, lek.; v Mozirji pri Tribuču; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lek.; v Slov. Gradcu pri J. Kalligaritschu, lek.

Gospodu Dr. J. G. POPP-u, c. k. dvorni zdravnik za zobe na Dunaji, Bognergasse Nr. 2.

Čutim se dolžnega, Vam v zadevi Vaše sloveče anatherinove ustne vode poročati, da je vse moje upanje presegla.

Raba anatherinove ustne vode je dovolj za utešenje najhujših zobnih bolečin, da se ne povrnejo več.

V prid trpečega človečanstva priporočam anatherinovo ustno vodo pri vseh ustnih in zobnih boleznih kot dozdaj najboljšo.

Pooblastim Vas, te vrstice porabiti, kakor Vam je ljubo in se podpišem s posebnim spoštovanjem

Dr. Romualdo Bellich, l. r.
Trst, 18. marca 1872. (73—4)

Se dobiva:

v Ljubljani pri Petričič in Pirkner-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschtz-u, lekarni; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarni; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarni; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarni; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarni; — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarni; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarni — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u, lekarni; — v Škofjeloči pri C. Fabiani-ji, lekarni; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarni; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarni; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupititi, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, dokaz najstrogejše solidnosti!

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cvetlicami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-veržico, z medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gl. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšo delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zahtiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno veržico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z veržico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato veržico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z veržico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentalčnim kašipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikelnja v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato veržico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato veržico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato veržico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometer-ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino veržico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšo veržico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato veržico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z veržico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar družega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav 5letno garancijo gl. 1½, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in veržice na povzete na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje. Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visoki časi.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(284—7)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.